

Assignatura

CONTROL I AVALUACIO DE L'EFICIENCIA

Curs	Cicle	Quadrimestre	Codi
1998-99	2n	2ón: Febrer-maig (2 grups)	25063

Grups:	Prof.:	Horari	Tutories
01 (matí)	<i>J. Vergés</i>	dimarts 1 ^a hora; dijous 2 ^a i 3 ^a	dimarts, 10,3-12h dijous, 9 a 10,3 h
51 (tarda)	<i>J. Capellas</i>	dimarts 4.30; dijous 5. 5'' i 7.20''	dimarts, de 6 a 7

DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA

Determinació del control òptim. Teoria de l'agència. Funcions objectiu. Funcions estímulo. Formulació d'objectius d'optimització condicionada.

RESUM TEMATIC

L'assignatura s'inscriu dintre de l'àrea de l'anàlisi econòmica del funcionament de les empreses, i més específicament en l'àmbit del *control intern* ("Control de la Gestió") i de l'establiment d'*incentius* econòmics per als directius:

S'estudia el *Control de la Gestió* en tant que una de les funcions principals de la Direcció General de l'empresa (DG); és a dir, com un instrument de la DG per aconseguir que cada departament, divisió o àrea de gestió de l'empresa tendeixi a funcionar amb la màxima eficiència possible per al conjunt. Així, els temes que s'aborden són: Com afecta a l'eficiència global de l'empresa la usual $\frac{C}{R}$ en les persones responsables de cada àrea de gestió. Què cal tenir en compte per a elegir adients per a fixar objectius quantitius i avaluar posteriorment la gestió realitzada per cada una d'aquestes persones. Quines altres condicions hauria de tenir el '*quadre de comandament*' de la DG per tal que el sistema de control-avaluació de la gestió tingui una relació benefici/cost òptima. I quines són les diferents alternatives -i les seves implicacions- pel que fa a *fórmules d'incentius-segons-resultats* per a motivar o recompensar als directius/ves responsables de cada àrea interna

L'enfoc está orientat a fer compatible el rigor en l'anàlisi dels temes, amb les aplicacions

Pre-requisits

Els temes tractats estan relacionats amb les assignatures : *Economia de l'Empresa, Tècniques de Gestió, i Direcció General I, i II* . No és imprescindible pero fora bó haver fet abans (o simultaniament) l'optativa *Planificació Econòmico-Financera d'Empreses*. En tot cas es recomana especialment la lectura prèvia dels textos referenciats a la

Aproximadament un 40 % de les hores lectives serán de pràctiques. S'estima que, a més de l'assistència a classe, cal que l'alumna/e hi dediqui, des del començament, un mínim de 4

1ª convocatòria : 80 % de la nota, segons exàmen escrit final, posant l'ènfasi en els aspectes conceptuals bàsics de cada tema, més que en els aspectes estrictament quantitativs; 20 % de la nota segons avaluació continuada, basada principalment sobre el treball fet a les pràctiques de l'assignatura, les quals enpart seran individuals o en part de grup. A més, es podran millorar aprovats o notables si, adicionalment, s'ha fet un treball d'hemeroteca segons una llista de temes a desenvolupar que es publicarà (per a tal treball serà necessària la comprensió lectora de l'anglès i

2ª convocatòria : Exàmen final escrit (100 % de la nota), amb un grau de cobertura temàtica superior a l'exàmen de la 1ª convocatòria.

TEMES

(nº de sessions)

1. EL "CONTROL DE LA GESTIÓ" (CG) COM CONDICIÓ D'EFICIÈNCIA. (4)

1.1. Introducció: El control intern, com a factor d'eficiència o productivitat

1.2. Els aspectes organitzatius a tenir en compte

- * El concepte d'Unitat Subordinada
- * Departamentalització vs. descentralització de decisions
- * Les previsions i l'anàlisi de desviacions, la base quantitativa

1.3 El (CG) com "Sistema d'Informació a la Direcció" (SID)

- * La concreció del control en uns informes periòdics.
- * Descripció de casos d'informes mensuals

1.4. Elements per a definir el control òptim.

2. LA TEORIA (O PROBLEMA) "DE L'AGÈNCIA" I EL CONTROL ÓPTIM. (5)

2.1. Elements de la situació d'agència.

- * La relació Principal <--->Agent
- * Assimetria d'informació
- * El conflicte d'interessos inherent a la situació d'agència

2.2. Aplicacions estàndar de la teoria de l'agència

2.3 Els Costos i els Beneficis d'agència

2.4. Costos d'Agència Nets: el reflex de l'eficiència d'una US

2.5. Aplicacions/conclusions

3. "INDICADORS DE GESTIÓ" I EFECTIVITAT DEL CONTROL (7)

3.1. L'indicador general d'eficiència per a cada tipus d'US

- * Unitats tipus departament de Producció, o 'centres de cost' en general
- * Unitats tipus departament Comercial, o 'centres d'ingressos' en general
- * Unitats tipus Divisió, o 'centres de beneficis' en general.
- * Sub-objectiu genèric per a cada US

3.2 Formulació d'objectius de gestió als A: Eficàcia & Eficiència

3.3 Anàlisi d'experiències: Indicadors, i comportaments induïts en els Agents: *efecte ocultació i efecte 'ratchet'*

3.4 El Benefici com a indicador per al C

- * Centres de beneficis i 'preus de transferència
- * La utilització del benefici divisional com a indicador principal.

3.5 Indicadors complementaris, orientats a l'optimització a mig/llarg termini.

3.6 Conclusions

4. LA FORMULACIÓ DE FUNCIONS-OBJECTIU PER A UNA US, com a base per al control i l'avaluació de la gestió. (7)

4.1. Estructura del Model utilitzat i definició de les Variables per al Control.

- * Els elements de partida, o *inputs* del model
- * Determinació de les variables que han d'incloure's en la Funció-Objectiu
- * Eliminació de les variables redundants

4.2. Formulació de la funció-objectiu: Variable(s) de Control i Restriccions

- * Determinació de l'indicador princip
- * Formulació de la optimització condicionada.
- * La FO òptima en el cas d'una US tipus "centre de beneficis"

4.3. Definició del Control Periòdic a establir sobre la gestió de l'A

4.4. Aplicacions del model exposat.

- * Aplicació directa del model.
- * Aplicació inversa del model.

5. FÒRMULES D'INCENTIUS ECONOMICS PER ALS AGENTS . (6)

5.1 Clases d'incentius

5.2 Incentius econòmics individuals, segons resultats

- * Qüestions a resoldre
- * Determinació de l'intensitat òptima de l'incentiu

5.3 Models de Funcions-Incentiu, utilitzant previsions.

- * La dinàmica incentiu/previsions
- * La funció 'tradicional'
- * Les fòrmules d'Ellman, Fan, i Weitzman.
- * L'esquema d'incentius de Gonik-IBM

6. APLICACIÓ DE FÒRMULES D'INCENTIU ECONOMIC BASADES EN PREVISIONS I RESULTATS . (7)

6.1 El paradigma de la funció de "dos fases / doble via" (D/D)

- * Convergència de solucions per a un mateix problema
- * El paràmetre central: intensitat de l'incentiu
- * Separació relativa del
- * Simetria / assimetria de paràmetres
- * Consideració conjunta, assimetria / separació relativa de paràmetres

6.2. Agents "adversos" / "propensos" al risc

- * Previsions de l'A, segons la seva actitud davant del risc.
- * Paràmetres assimètrics com a forma de neutralitzar el biaix en proposar previsions

6.3 Les fòrmules d'incentiu en la segona fase: estímul a superar la previsió

- * L'inconvenient relatiu de la penalització en les funcions-incentiu D/D
- * Premiar més que proporcionalment funcions D/D modificades.

6.4 Adaptació de les fòrmules d'incentiu a d'altres casos

- Més d'una variable de control
- Cas de variables de control a minimitzar

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

1. J. VERGÉS : El Control de la Gestió en la Direcció d'Empreses (Edicions de la UAB, col.lecció 'Materials').
2. "Control i Avaluació ..., Lectures ". (Publicació de la Facultat).
3. "Control i Avaluació ..., Exercicis ". (Publicació de la Facultat).

Complementària:

- * HORGREN & FOSTER , tema 25, "Selección de sistemas: Descentralización y fijación de precios de transferencia " (en: *Contabilidad de Costes, un enfoque gerencial*, edición 6ª, 1991, pág. 950 a 992) .
- * GERVAIS, M. , *Contrôle de Gestion*, Cap. 9 (pág. 220-244), Cap. 11 i 12 (pág. 260-314), Cap. 20 i 21 (pág. 496-540)
- * BERRY, A.J./BROADBENT, J/OTLEY, D. , *Management Control* , Temes: 7, 12, 13, 15, i 18
- * ALAZARD, C. / SEPARI, S. , *Contrôle de Gestion* , Cap.: 3, 4, 24, 25, 28,

Com a lectura prèvia:

J.VERGÉS "La Planificació Econòmica i Financera a l'Empresa" Cap. 3 i 6

